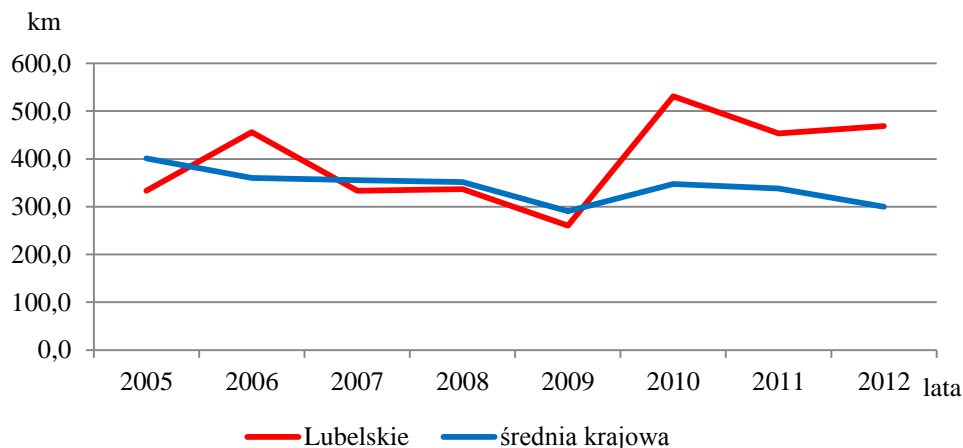

Gospodarka wodociągowa i kanalizacyjna w województwie lubelskim w 2012 roku

W 2012 roku w województwie lubelskim zanotowano wzrost długości sieci wodociągowej rozdzielczej o 469 km. Największa rozbudowa tej sieci miała miejsce w powiatach: bialskim (78,6 km), tomaszowskim (67,7 km) i łączyńskim (47,9 km) stanowiąc 41% sieci oddanej do eksploatacji. Brak inwestycji w zakresie rozbudowy sieci rozdzielczej wodociągowej miał miejsce w powiatach biłgorajskim i janowskim, przy jednoczesnym wzroście liczby przyłączy wodociągowych do istniejącej już sieci rozdzielczej. W skali całego województwa niższą dynamiką rozwoju sieci charakteryzowały się miasta na prawach powiatu: Chełm, Zamość, Biała Podlaska oraz gminy powiatu parczewskiego. W 2012 roku nastąpił kolejny wzrost poziomu inwestycji, co uplasowało województwo lubelskie na 3 miejscu w kraju pod względem długości oddawanych do eksploatacji nowych sieci wodociągowych.

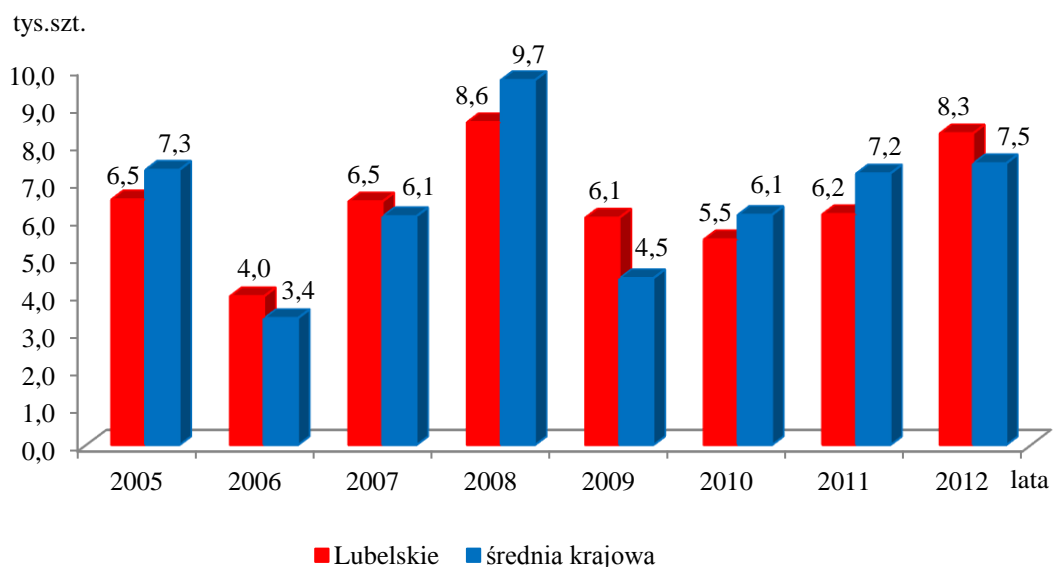
Rys.1 Sieć wodociągowa oddana do eksploatacji

Tabl. 1 Efekty rzeczowe inwestycji wodociągowych i kanalizacyjnych

Wyszczególnienie	Polska		Woj. lubelskie	
	2011	2012	2011	2012
Sieć oddana do eksploatacji w km:				
wodociągowa	5412	4802	454	469
kanalizacyjna	10237	7835	422	470
Budynki podłączone do sieci:				
wodociągowej	115660	114194	6151	8292
kanalizacyjnej	174956	138448	5546	7224

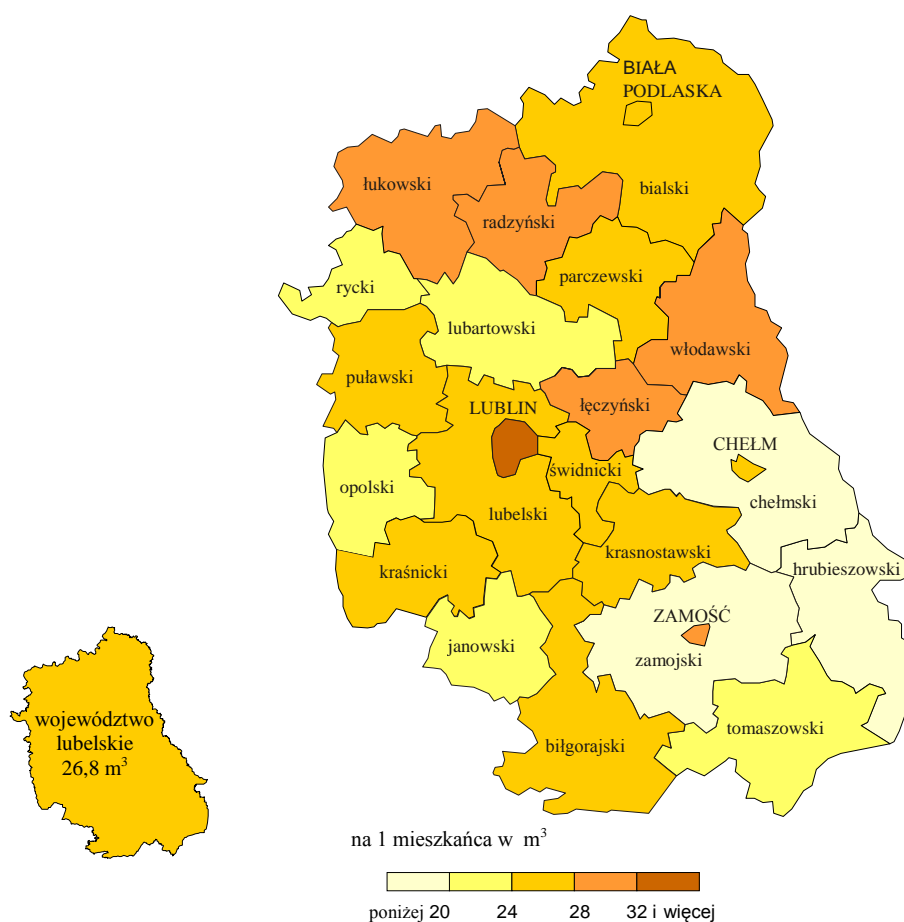
Jednym z efektów rozbudowy sieci wodociągowej są nowe podłączenia budynków do sieci. Liczba nowych przyłączy nie jest bezpośrednio związana z nowymi inwestycjami, ponieważ wzrost liczby przyłączy odbywa się również na już istniejących odcinkach sieci rozdzielczej i tak w 2012 roku na terenie województwa lubelskiego najwięcej budynków podłączono w powiatach: łączyńskim, lubelskim, ryckim, opolskim oraz w mieście Lublinie, natomiast najmniej w powiatach: radzyńskim, biłgorajskim i zamojskim.

Rys.2 Nowo oddane przyłącza wodociągowe do budynków mieszkalnych

Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej w ostatnich latach miała wpływ na uruchomienie nowych źródeł zasilania bądź rozbudowę już istniejących ujęć. Źródłem zaopatrzenia wodociągów sieciowych w województwie lubelskim są zasoby wód podziemnych, z czego 67,5 % stanowi woda dostarczona do gospodarstw domowych i indywidualnych gospodarstw rolnych. Dla porównania woda pobrana z ujęć powierzchniowych wynosi tylko 0,1% ogółu wody pobranej.

Zużycie wody w gospodarstwach domowych jest zróżnicowane w poszczególnych województwach i uwarunkowane głównie poziomem urbanizacji i wyposażeniem w wodociągi sieciowe. Wysoko zurbanizowane województwa zachodniej i środkowej Polski (mazowieckie, wielkopolskie, łódzkie czy pomorskie), w których funkcjonują duże aglomeracje miejskie posiadające dobrze rozwiniętą sieć zaopatrzenia ludności w wodę, charakteryzują się zużyciem wody przekraczającym średnią krajową wynoszącą 31,2 m³ na 1 mieszkańca. Dla porównania w 2012 r. jeden mieszkaniec województwa lubelskiego zużył średnio 26,8 m³ wody, tj. o ponad 4 m³ mniej niż przeciętny mieszkaniec Polski. W stosunku do poprzedniego roku zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa lubelskiego pozostało na tym samym poziomie.

Rys.3 Zużycie wody w gospodarstwach domowych w województwie lubelskim w 2012 r.

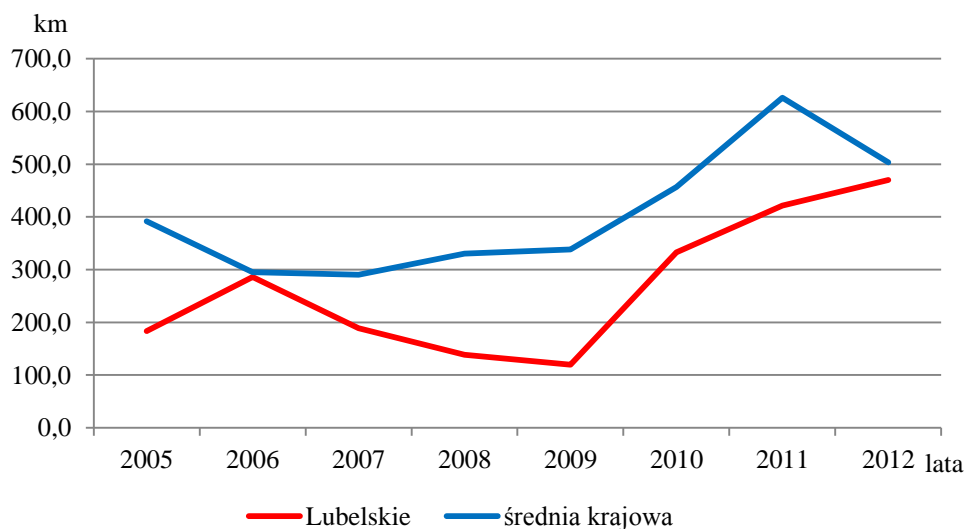

Wzrost zużycia wody wystąpił w większości powiatów i był związany z budową wodociągów oraz podłączaniem nowych odbiorców do istniejących sieci. Największy wzrost zużycia wody w 2012 r. w województwie lubelskim zanotowano w powiatach: lukowskim, włodawskim, łęczyńskim i w mieście Lublinie. Natomiast gospodarstwa domowe w powiatach zamojskim, hrubieszowskim oraz chełmskim nadal charakteryzują się bardzo niskim zużyciem wody z wodo-

ciągów sieciowych, nieprzekraczającym średniej dla województwa lubelskiego. W wymienionych powiatach w 2012 r. wynosiło ono w przeliczeniu na 1 mieszkańca odpowiednio 14,6 m³, 18,2 m³ i 18,6 m³. Główną przyczyną takiego stanu jest słabo rozwinięta sieć wodociągowa na tym terenie. W miastach na prawach powiatu zużycie wody w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca pozostało na tym samym poziomie jak w 2011 r. i wyniosło odpowiednio w Białej Podlaskiej 27,8 m³, Chełmie 26,9 m³, Lublinie 36,3 m³, Zamościu 28,5 m³.

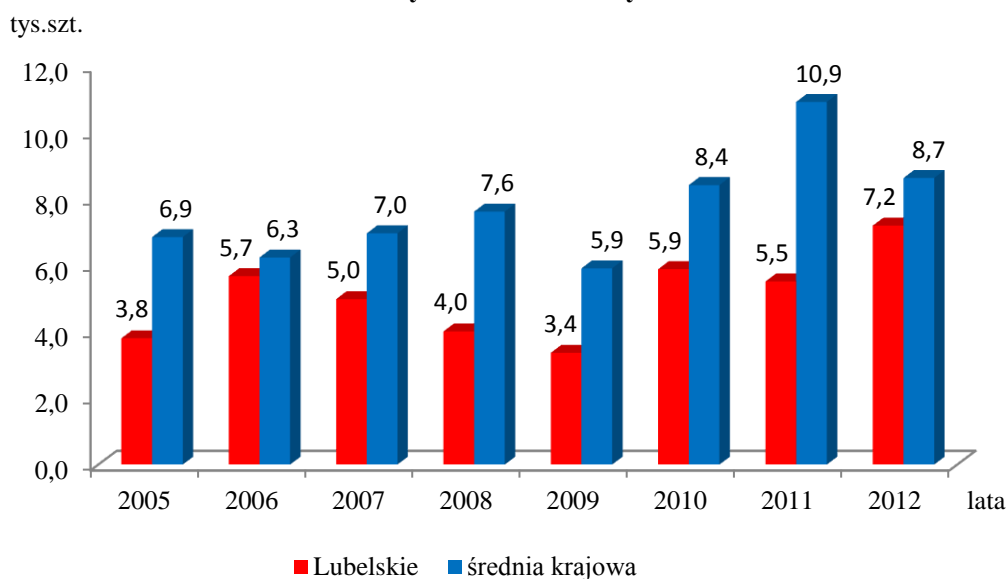
W województwie lubelskim charakterystyczną cechą gospodarki wodno-ściekowej jest nadal zbyt wolny w stosunku do potrzeb, rozwój sieci kanalizacyjnej. W 2012 r. na terenie województwa oddano do eksploatacji 470,3 km sieci kanalizacyjnej, pod względem dynamiki jej rozwoju wyróżniały się powiaty: bialski (75,4 km), tomaszowski (60,5 km), lubartowski (60,1 km) oraz włodawski (57,1 km). Pomimo że w ostatnich dwóch latach długość sieci kanalizacyjnej zwiększyła się o 891,8 km, to jednak w stosunku do innych regionów kraju tempo jej przyrostu utrzymuje się na niższym poziomie, w konsekwencji Lubelszczyzna podobnie jak w 2011 roku zajmuje 11 miejsce w kraju pod względem długości sieci kanalizacyjnej.

Rys.4 Sieć kanalizacyjna oddana do eksploatacji

Jednym z efektów rozbudowy sieci kanalizacyjnej są nowe podłączenia budynków. Adekwatnie do sieci wodociągowej liczba przyłączy kanalizacyjnych nie jest bezpośrednio związana z nowymi inwestycjami w sieć kanalizacyjną, ponieważ rozbudowa liczby przyłączy odbywa się również na już istniejących odcinkach sieci sanitarnej. W 2012 roku na terenie województwa lubelskiego najwięcej budynków podłączono w powiatach: tomaszowskim, lubartowskim i bialskim, natomiast najmniej w miastach na prawach powiatu Chełmie i Zamościu oraz w powiecie opolskim.

Rys.5 Nowo oddane przyłącza kanalizacyjne do budynków mieszkalnych

W 2012 r. ogólnospławną siecią kanalizacyjną odprowadzono w województwie lubelskim 48,3 hm³ ścieków, w tym 35,3 hm³ pochodziło z gospodarstw domowych. W porównaniu z 2011 r. nastąpiło zmniejszenie ilości ścieków ogółem o 2,6%, a od gospodarstw domowych o 0,9%. Pozytywnym aspektem w gospodarce ściekowej jest fakt, iż w skali kraju ilość ścieków nieodprowadzonych do oczyszczalni ścieków zmniejszyła się o połowę i wynosi 2,2% ogółu ścieków odprowadzonych do oczyszczalni, z czego 0,01% ścieków nieoczyszczonych przypada na województwo lubelskie. Najwięcej nieodprowadzanych ścieków podobnie jak w roku 2011 zanotowano w województwach mazowieckim i śląskim.

Tabl. 2 Wybrane wskaźniki z zakresu gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej

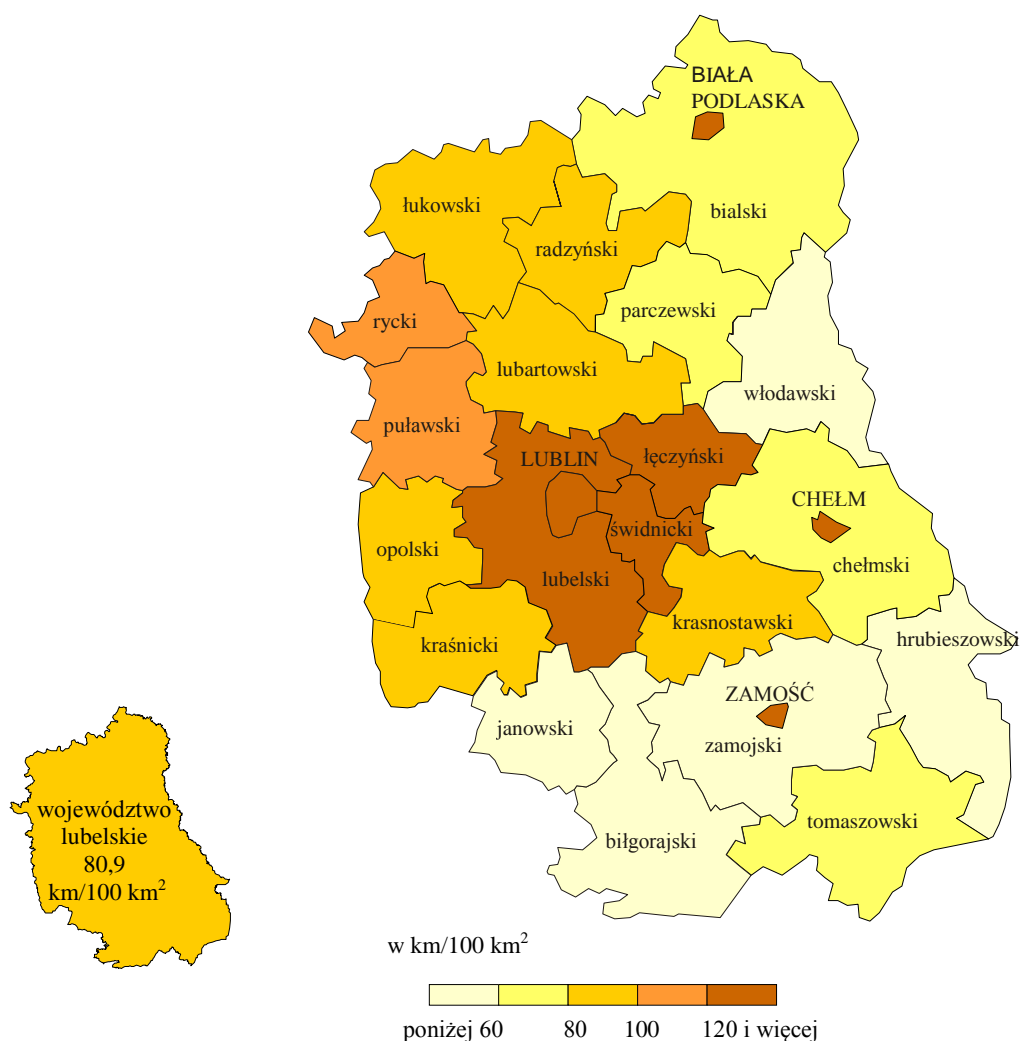
Wyszczególnienie	Polska		Lubelskie	
	2011	2012	2011	2012
Gęstość sieci w km/100km ² :				
wodociągowej	89,0	90,5	79,0	80,9
kanalizacyjnej	37,3	40,2	19,3	21,2
Wyposażenia budynków w instalacje sieciowe w %:				
wodociągowe	85,5	85,6	77,5	78,7
kanalizacyjne	42,1	43,5	23,4	25,1

Poziom inwestycji wodociągowo-kanalizacyjnych w województwie lubelskim jest niższy w porównaniu z innymi regionami w kraju. Dobre wyposażenie w kanalizację wiąże się z konsekwentnym finansowaniem przez gminy inwestycji w infrastrukturę ochrony środowiska.

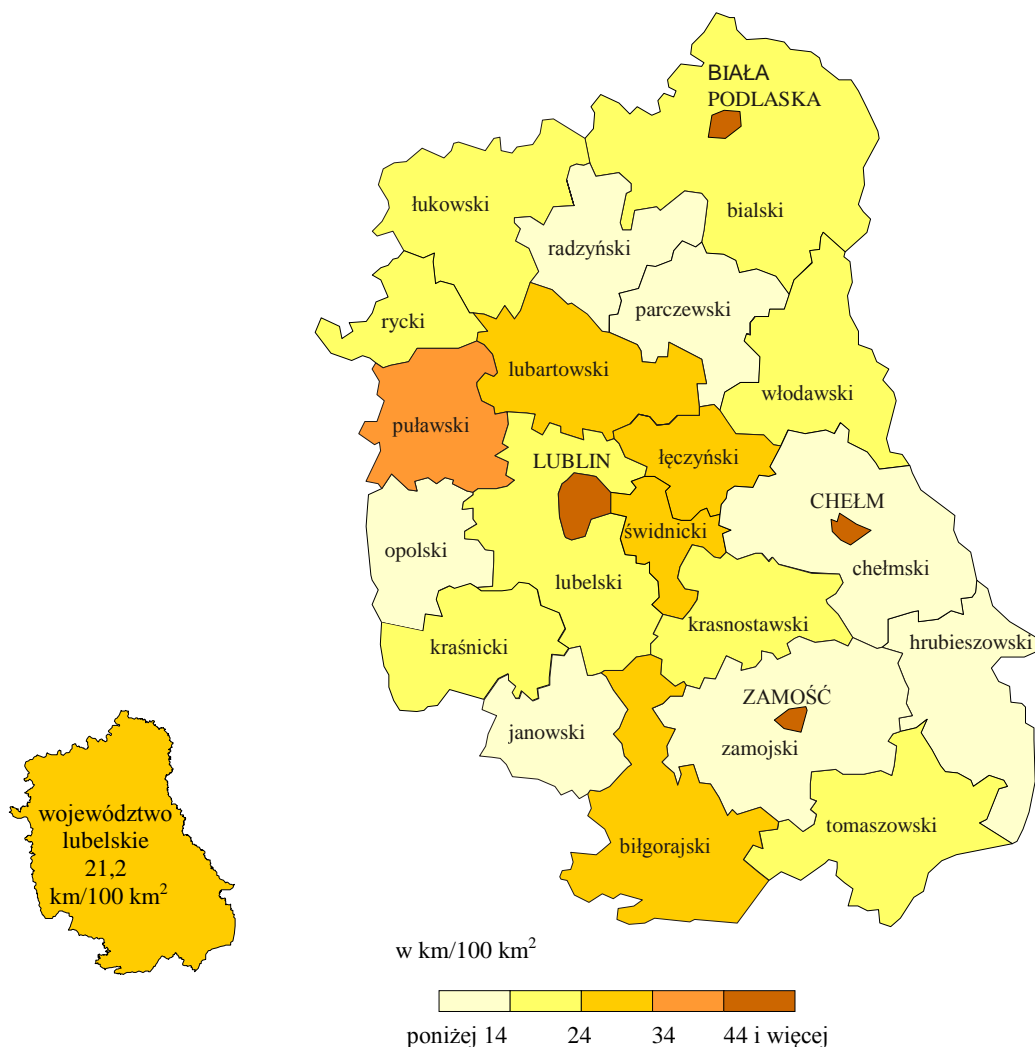
Jednym z podstawowych powodów powolnego rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej w województwie lubelskim jest brak środków własnych gmin na inwestycje w tym zakresie. W porównaniu z ubiegłym rokiem udział budynków wyposażonych w sieciowe instalacje wodociągowe zwiększył się o 2,4% przy podobnym poziomie wzrostu w kraju. Największy udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej powyżej 90% występował w powiatach: łączyńskim, biłgorajskim, lubartowskim, łukowskim, a najmniejszy w powiatach: zamojskim, hrubieszowskim i w Chełmie.

W przypadku wyposażenia budynków w sieciowe instalacje kanalizacyjne w 2012 r. na terenie województwa lubelskiego nastąpił ich wzrost o 6,9 % w porównaniu do roku 2011 i był on jednocześnie wyższy o 1,3 punktu procentowego od wyniku krajowego. Nie uwzględniając miast na prawach powiatu najwięcej budynków wyposażonych w urządzenia kanalizacji sieciowej znajduje się w powiatach: biłgorajskim, lubartowskim, puławskim i włodawskim, najmniej zaś w powiatach: lubelskim, zamojskim i opolskim. W województwie lubelskim występują ogromne różnice w wyposażeniu w urządzenia kanalizacji sanitarnej pomiędzy miastem i wsią. W 2012 r. na obszarach wiejskich województwa lubelskiego udział budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej wyniósł 14,6% i był ponad czterokrotnie mniejszy niż w miastach.

Rys.6 Gęstość sieci wodociągowej w województwie lubelskim w 2012 r.

Rys.7 Gęstość sieci kanalizacyjnej w województwie lubelskim w 2012 r.

Odnotowane w 2012 roku efekty inwestycyjne nie powodują znacznego wzrostu gęstości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w województwie. W przypadku sieci wodociągowej na 100 km² przypada 80,9 km sieci, przy 90,5 km w kraju. Zanotowany w województwie wzrost o 1,9 km jest wyższy niż w Polsce, wynoszący 1,5 km. W układzie przestrzennym największe zagęszczenie sieci (poza miastami na prawach powiatu) występuje w powiatach: łęczyńskim, świdnickim i lubelskim, natomiast najmniejsze na terenach powiatów: włodawskiego, janowskiego i zamojskiego. Gorsza sytuacja występuje w przypadku sieci kanalizacyjnej, której na 100 km² w województwie lubelskim przypada 21,2 km, przy 40,2 km w kraju. Zanotowany w województwie wzrost o 1,9 km jest niższy niż w Polsce, który wyniósł 2,5 km. Największe zagęszczenie sieci kanalizacyjnej (poza miastami na prawach powiatu) występuje w powiatach: puławskim, lubartowskim i świdnickim, natomiast najmniejsze w powiatach: janowskim, zamojskim i chełmskim.

Wnioski:

1. Rozwój infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej województwa lubelskiego w dalszym ciągu pozostaje na niższym poziomie w porównaniu z innymi regionami w kraju.
2. Rozwój infrastruktury komunalnej utrudnia brak własnych zasobów finansowych oraz zdolności kredytowej gminnych jednostek komunalnych, uniemożliwiając tym samym pozyskiwanie środków z funduszy strukturalnych.
3. Pozyskana woda na cele bytowe pochodzi z głębinowych ujęć wody.
4. Rozbudowa kapitałochłonnej sieci kanalizacyjnej nie nadążyła za rozwojem sieci wodociągowej.
5. Brak sieci kanalizacji sanitarnej w gminach wiejskich wpływa na zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.

Opracowanie:

Ilona Wnuk – Ośrodek Statystyki Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego w Lublinie